

Vergaderjaar 2016–2017

34 620 IV

Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2016 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Inhoudsopgave

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL	2
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	3
1.	Leeswijzer	3
2.	Het beleid Koninkrijksrelaties	3
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	3
2.2	De beleidsartikelen Koninkrijksrelaties	4
	Artikel 1. Waarborgfunctie	4
	Artikel 2. Bevorderen autonomie Koninkrijkspartners (vervallen)	5
	Artikel 4. Bevorderen sociaal-economische structuur	5
	Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	6
2.3	De niet-beleidsartikelen Koninkrijksrelaties	7
	Artikel 3. Nominaal en onvoorzien (vervallen)	7
	Artikel 6. Apparaat	7
	Artikel 7. Nominaal en onvoorzien	7
3.	Het beleid BES-fonds	8
3.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	8
3.2	Het beleidsartikel BES fonds	8

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2016 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties en het BES-fonds.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk

B. Begrotingstoelichting

1. Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2016. De stand van de tweede suppletoire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerp begroting 2016 opgebouwd.

Het begrotingshoofdstuk Koninkrijksrelaties valt onder het regime voor «kleine begrotingen». De apparaatsuitgaven zijn opgenomen onder artikel 6.

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid worden per artikelonderdeel op het niveau van de financiële documenten de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht groter dan of gelijk aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingvoorschriften (RBV) zijn opgenomen (de zgn. staffel).

De in de tabel budgettaire gevolgen van beleid gepresenteerde budgetflexibiliteit (juridisch verplicht) is de stand per 21 oktober 2016.

2. Het beleid Koninkrijksrelaties

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Opbouw uitgaven (x € 1.000)

	Art.nr.	2016
Stand ontwerpbegroting 2016		257.466
Mutaties 1e suppletoire begroting		5.029
Nieuwe mutaties:		41.485
Mutaties OW 2017		11.500
Wisselkoersreserve	1,4,5	5.948
Lopende inschrijving	5	29.702
Wisselkoersproblematiek BES fonds	7	- 8.043
RCN	6	2.636
Overige mutaties		- 258
Stand 2e suppletoire 2016		303.980

Opbouw ontvangsten (x € 1.000)

	Art.nr.	2016
Stand ontwerpbegroting 2016		36.475
Mutaties 1e suppletoire begroting		6.300
Nieuwe mutaties:		7.712
Rente inkomsten verstrekte leningen	5	1.800
Meerontvangsten wisselkoers	1,4,5	5.948
Overige mutaties		- 36
Stand 2e suppletoire 2016		50.487

Toelichting

Uitgaven

Wisselkoersreserve

Er is sprake van een tekort op het BES-fonds als gevolg van de wisselkoers. Dit tekort wordt vanuit de wisselkoersreserve gecompenseerd. De wisselkoersreserve wordt aangevuld vanuit de Waarborgfunctie (artikel 1), Bevorderen sociaaleconomische structuur (artikel 4) en Schuldsanering/ lopende inschrijving/leningen (artikel 5), waar sprake is van meerontvangsten door de huidige wisselkoers op renteontvangsten van verstrekte leningen en bijdragen vanuit de Caribische landen.

Lopende inschrijving

Curaçao is op 6 juni 2016 een lening aangegaan middels de lopende inschrijving bij Nederland. De lening is ten behoeve van de financiering van onder andere weginfrastructuur en de nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen.

RCN

Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) wordt betaald vanuit hoofdstuk IV (Koninkrijksrelaties). Alle departementen hebben hiervoor in 2015 structureel geld overgeheveld. De Belastingdienst boekt jaarlijks de bijdrage van € 2,6 mln. over naar de begroting van Koninkrijksrelaties.

Ontvangsten

Rente inkomsten

Dit betreffen hogere rente ontvangsten (€ 1,8 mln.) als gevolg van leningen die de landen via lopende inschrijving hebben afgesloten.

Meerontvangsten

Op de rente-inkomsten op uitstaande leningen (in dollars) aan de landen in het Koninkrijk zijn wisselkoersmeevallers. Deze worden gebruikt om de wisselkoerstegenvallers op het BES-fonds op te vangen.

2.2 De beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

Artikel 1 Waarborgfunctie

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties Miljoe- nnota	Mutaties 2e supplettoire begroting	Stand 2e supplettoire begroting	
Art.nr.	Verplichtingen:	70.252	71.752	900	0	72.652
	Uitgaven:	70.252	71.752	900	0	72.652
	Waarvan juridisch verplicht (percentage)					99%
1.1	Rechtshandhaving en deugdelijkheid van bestuur	70.252	71.752	900	0	72.652
	Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	28	28
	Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	70.252	71.752	900	- 28	72.624
	Duradero	769	769	0	- 128	641
	Grensbewaking (Defensie)	6.100	6.100	0	0	6.100
	Kustwacht Defensie)	39.502	37.802	0	0	37.802

	Vastgestelde begroting 2016	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties Miljoenennota	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting
Recherchecapaciteit (Nationale Politie)	20.568	23.768	900	100	24.768
Rechterlijke macht (V&J)	3.313	3.313	0	0	3.313
Ontvangsten:	4.857	5.357	0	703	6.060

Artikel 2 Bevorderen autonomie Koninkrijkspartners (vervallen)

Dit artikel is niet meer van toepassing. Bij de wijziging van de begrotingsstructuur in 2016 is dit artikel vervangen door artikel 4 (Bevorderen sociaaleconomische structuur), artikel 5 (Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen) en artikel 6 (Apparaat).

Artikel 4 Bevorderen sociaal-economische structuur

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

Art.nr.	Verplichtingen:	Vastgestelde begroting 2016	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties Miljoenennota	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting
	Uitgaven:	14.559	16.966	2.161	1.042	20.169
	Waarvan juridisch verplicht (percentage)	14.559	16.966	2.161	1.042	20.169
4.1	Curacao, Sint Maarten en Aruba	9.460	9.367	- 3.101	970	7.236
	Opdrachten	1.496	1.496	- 339	0	1.157
	Onderzoek, Kennisoverdracht en Comm.	1.496	1.496	- 339	0	1.157
	Inkomensoverdracht	5.009	5.009	0	0	5.009
	Toeslagen op pensioenen NA	5.009	5.009	0	0	5.009
	Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	2.955	2.862	- 2.762	970	1.070
	Onderzoek, Kennisoverdracht en Comm.	2.955	2.862	- 2.762	0	100
	Samenwerkingsprogramma's	0	0	0	970	970
4.2	Caribisch Nederland	5.099	7.599	5.262	72	12.933
	Subsidies	60	60	0	546	606
	Subsidies Caribisch Nederland	60	60	0	96	156
	Kinderrechten	0	0	0	450	450
	Opdrachten	1.693	1.693	2.406	- 3.346	753
	Kinderrechten	0	0	1.000	- 1.000	0
	Onderzoek, Kennisoverdracht en Comm.	1.693	1.693	1.406	- 2.346	753
	Inkomensoverdracht	0	0	1.100	2.610	3.710
	Pensioenen en uitkeringen Politieke ambtsdragers	0	0	1.100	400	1.500
	PCN				2.210	2.210
	Bijdragen aan medeoverheden	3.346	5.846	1.756	262	7.864
	Bijzondere uitkering sociaal-economische initiatieven	1.846	4.346	2.356	0	5.914
	Kinderrechten	0	0	0	550	550
	Onderzoek, Kennisoverdracht en Comm.	1.500	1.500	- 600	500	1.400
	Ontvangsten:	3.213	9.013	0	815	9.828

Toelichting

Caribisch Nederland Subsidies

Subsidies

De Fundashon Cas Bonairiano krijgt € 0,1 mln. voor het opknappen van enkele buurtcentra. Deze zijn geschikte plekken voor allerhande wijkactiviteiten, zoals cursussen en bijeenkomsten van sociale wijkteams.

Kinderrechten

Bij de behandeling van hoofdstuk IV (Koninkrijksrelaties) van de Rijksbegroting voor 2015 is een amendement van de leden Van Laar en Segers aangenomen dat beoogt voor de periode van 2015–2017 € 3 mln. vrij te maken voor de verbetering van de positie van kinderen in Caribisch Nederland door de bestrijding van (de oorzaken en gevolgen van) armoede en geweld en het verbeteren van de participatie van jongeren. Jaarlijks is € 1 mln. beschikbaar gesteld en beheer en besteding van de middelen vindt in afstemming met UNICEF plaats.

In 2016 zal € 0,55 mln. worden toegekend aan de openbare lichamen van Saba en Sint Eustatius en € 0,45 mln. aan UNICEF. UNICEF zal met name ondersteuning bieden op het gebied van kinderrechteneducatie, bewustwording en participatie.

Inkomensoverdracht

Pensioenen en uitkeringen Politieke ambtsdragers

Bij de overdracht van de pensioenadministratie van APNA aan PCN is gebleken dat een deel van de werknemers die was toebedeeld aan PCN, niet (goed) in de pensioenadministratie van APNA was opgenomen. Daarop hebben APNA en PCN een oproep gedaan aan (voormalig) werknemers om zich te melden. Momenteel zijn alle deelnemers die zich gemeld hebben per werkgever in kaart gebracht. BZK/RCN zal als werkgever voor haar werknemers die het betreft alsnog de verplichte pensioenpremies (inclusief wettelijke rente) compenseren.

Artikel 5 Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016	Stand 1e suppletioire begroting	Mutaties Miljoe- nennota	Mutaties 2e suppletioire begroting	Stand 2e suppletioire begroting
Art.nr. Verplichtingen:	0	0	0	29.702	29.702
Uitgaven:	149.929	149.929	0	29.702	179.631
Waarvan juridisch verplicht (percentage)					100
5.1 Schuldsanering landen Curacao en Sint Maarten	149.929	149.929	0	0	149.929
Leningen	149.929	149.929	0	0	149.929
Schuldsanering	149.929	149.929	0	0	149.929
5.2 Leningen en/of garanties landen Curacao, Sint Maarten en Aruba	0	0	0	29.702	29.702
Leningen	0	0	0	29.702	29.702
Lopende inschrijving Curacao en St Maarten	0	0	0	29.702	29.702
Ontvangsten:	28.405	28.405	0	6.194	34.599

Toelichting

Ontvangsten

Dit betreft extra rente inkomsten van circa € 6,2 mln. Hiervan is € 1,8 mln. extra rente inkomsten als gevolg van het verstrekken van leningen in 2015 en 2016. € 4,4 mln. zijn meerontvangsten als gevolg van de huidige Euro/dollar-koers. Deze ontvangsten worden overgeheveld naar de wisselkoersreserve op artikel 7 (nominaal en onvoorzien).

2.3 De niet-beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

Artikel 3 Nominaal en onvoorzien (vervallen)

Dit artikel is niet meer van toepassing. Bij de wijziging van de begrotingsstructuur in 2016 is dit artikel vervangen door artikel 7 (Nominaal en onvoorzien).

Artikel 6 Apparaat

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties Miljoenennota	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	
Art.nr.	Verplichtingen:	21.466	19.882	- 3.561	2.124	18.445
	Uitgaven:	21.466	19.882	- 3.561	2.124	18.445
6.1	Apparaat	21.466	19.882	- 3.561	2.124	18.445
	Personele uitgaven	19.131	13.875	- 3.536	2.124	12.463
	Eigen personeel	18.635	13.246	- 3.111	2.124	12.259
	Externe inhuur	171	304	- 100	0	204
	Overig personeel	325	325	- 325	0	0
	Materiële uitgaven	2.335	6.007	- 25	0	5.982
	Overig materieel	2.335	6.007	- 25	0	5.982

Toelichting

Personele uitgaven

Eigen personeel

Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) wordt betaald vanuit hoofdstuk IV (Koninkrijksrelaties). Alle departementen hebben hiervoor in 2015 structureel geld overgeheveld. De Belastingdienst boekt jaarlijks de bijdrage van € 2,6 mln. over naar hoofdstuk IV (Koninkrijksrelaties).

Artikel 7 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2016	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties Miljoenennota	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	
Art.nr.	Verplichtingen:	1.260	3.966	12.000	- 2.883	13.083
	Uitgaven:	1.260	3.966	12.000	- 2.883	13.083
7.1	Loonbijstelling	0	1.013	- 1.013	0	0
7.2	Prijsbijstelling	0	515	- 515	0	0
7.3	Onvoorzien	1.260	2.438	13.528	- 2.883	13.083

Toelichting

Onvoorzien

Voor het meerjarig opvangen van valutaschommelingen kent hoofdstuk IV (Koninkrijksrelaties) en het BES-fonds een wisselkoersreserve. Wisselkoerstegenvallers worden vanuit deze reservering gedekt, wisselkoersmeevallers komen ten gunste van deze reservering.

De wisselkoersreserve wordt aangevuld vanuit artikel 1, 4 en 5 als gevolg van meerontvangsten door de huidige wisselkoers op leningen aan en bijdragen vanuit de Caribisch landen.

Vanwege wisselkoerstegenvallers is er een tekort op het BES-fonds. Dit tekort wordt vanuit de wisselkoersreserve gecompenseerd.

Bij slotwet vindt de definitieve verrekening met de wisselkoersreserve plaats over 2016 voor de wisselkoersverschillen op de gehele begroting van Koninkrijksrelaties en het BES-fonds.

3. Het beleid BES-fonds

3.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Opbouw uitgaven (x € 1.000)

	Art.nr.	2016
Stand ontwerpbegroting 2016		33.409
Mutaties 1e suppletoire begroting		0
Nieuwe mutaties:		8.043
Wisselkoersproblematiek		8.043
Overige mutaties		0
Stand 2e suppletoire 2016		41.452

Opbouw ontvangsten (x € 1.000)

	Art.nr.	2016
Stand ontwerpbegroting 2016		33.409
Mutaties 1e suppletoire begroting		0
Nieuwe mutaties:		8.043
Wisselkoersproblematiek		8.043
Overige mutaties		0
Stand 2e suppletoire 2016		41.452

Toelichting

Bijdragen aan medeoverheden

Omdat de uitgaven voor het BES-fonds in euro's worden geraamd maar de daadwerkelijke uitgaven in dollars plaatsvinden is sprake van een wisselkoerstegenvaller van € 8 mln. Deze wordt gedekt vanuit de begroting Koninkrijksrelaties.

3.2 Het beleidsartikel

Artikel 1. BES-fonds

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

Art.nr.	Verplichtingen:	Vastgestelde begroting 2016	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties Miljoenennota	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting
		33.409	33.409	0	8.043	41.452

	Vastgestelde begroting 2016	Stand 1e suppletioire begroting	Mutaties Miljoe- nennota	Mutaties 2e suppletioire begroting	Stand 2e suppletioire begroting
Uitgaven:	33.409	33.409	0	8.043	41.452
Waarvan juridisch verplicht (percentage)					100
1.1 BES-fonds	33.409	33.409	0	8.043	41.452
Opdrachten	100	100	0	0	100
Onderzoek	100	100	0	0	100
Bijdragen aan medeoverheden	33.309	33.309	0	8.043	41.352
Overige uitkering	60	60	0	0	60
Vrije uitkering	33.249	33.249	0	8.043	41.292
Ontvangsten:	33.409	33.409	0	8.043	41452

Toelichting

Bijdragen aan medeoverheden

Omdat de uitgaven voor het BES-fonds in euro's worden geraamd maar de daadwerkelijke uitgaven in dollars plaatsvinden is sprake van een wisselkoerstegenvaller van € 8 mln.

Deze wordt gedekt vanuit de begroting Koninkrijksrelaties.